

Sano se sarjakuvin!

Sanna Hukkanen

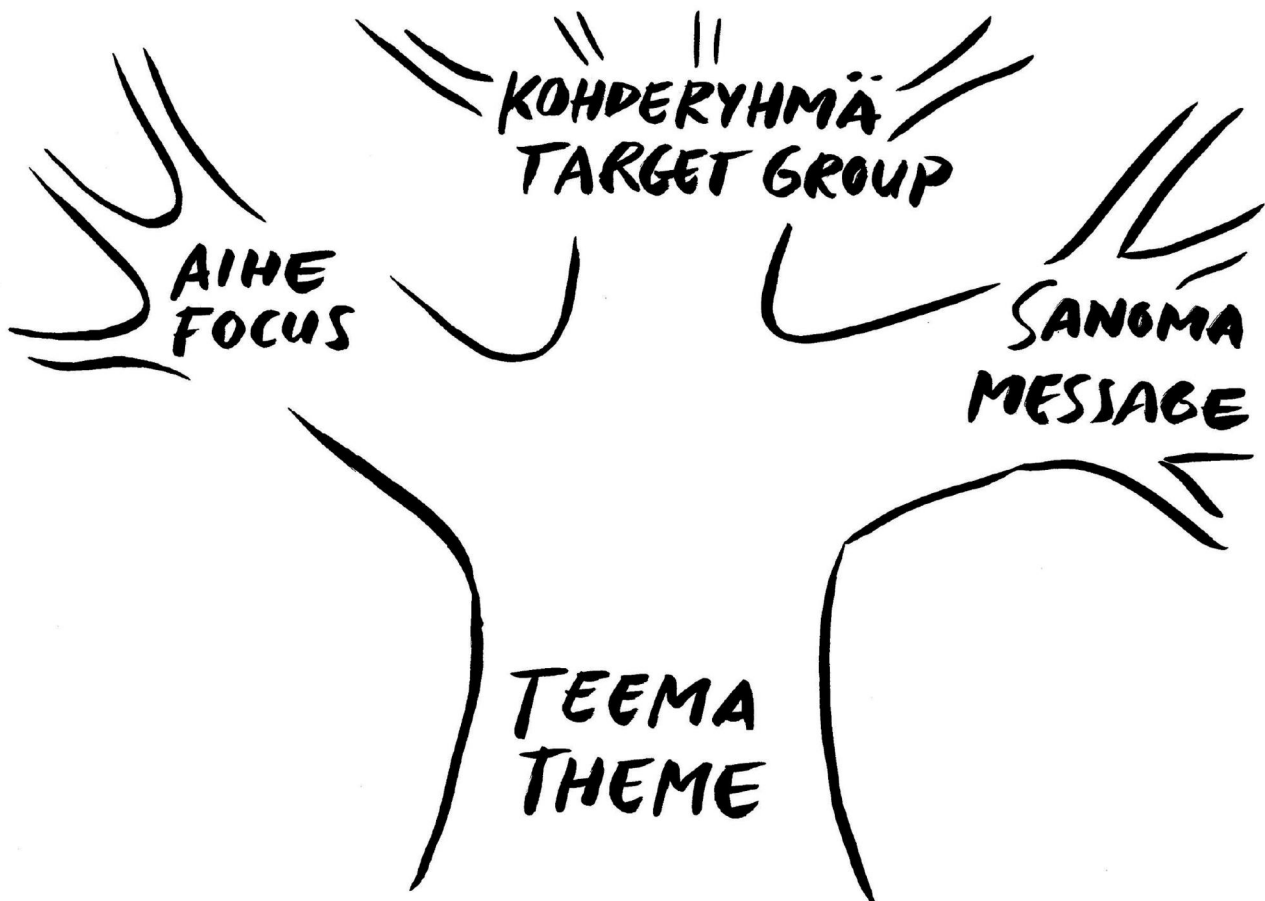
Maailman sarjakuvat ry 2020

Sanna Hukkanen &
Johanna Rojola

Miksi juuri sarjakuva?

- Ruohonjuurisarjakuvat ovat piirrettyjä tarinoita, joissa on **sanoma**
- Ne ovat **aktivistien** piirtämiä (ei ammattitaiteilijoiden)
- Ihmisryhmät, jotka eivät tavallisesti näy mediassa saavat **äänensä** kuuluviin
- Kuka tahansa voi oppia piirtämään
- Sarjakuvissa näkyy **paikallinen** kieli, kuvakieli, aiheet ja huumori - luovat uskottavuutta paikallisissa yleisöissä
- Sarjakuvissa voi käsitellä arkaluontoisiakin aiheita
- **Kustannustehokas media**: tarvitaan vain paperia, kynä ja tarina
- **Matalan teknologian media**: kopiokone ja A4-paperi riittää
- Kuvat herättävät mielenkiintoa: voi olla esillä yllättävässä ja uudessa paikassa
- Formaatin joustavuus: juliste, strippi, nettijulkaisu

Sinun EI tarvitse osata piirtää!

Minkälaisten aiheiden käsitleminen olisi hyödyllistä taustayhteisöllesi?

Comics create debate!

EDUCATION FOR ALL

ELIMUKWA WOTE

Mom, I would also like to go to school like my brothers.

Ok, I will tell your father.

It is a good idea, but you know that our daughter is disabled.

Yes, but she has the right to study.

Ok, I understand, I will send her to school.

Thank you, my husband.

After 25 years

Please receive a present, my parents.

Thank you, daughter.

by Stephan Protas, CHAWATA (Organisation of people with physical disabilities, Mwanza, Tanzania 2010)

STEPHAN PROTAS
0756 736 431
SLP 3009
MWANZA

Kuväkäsikirjoitus

Kuväkäsikirjoitus on suunnitelma sarjakuvan kuvista ja tekstistä. Voit itse päättää, mitä näytät lukijalle ja miten. Tee yksinkertainen luonnos jossa on mukana kaikki tarpeellinen teksti.

Kuväkäsikirjoituksella voi testata sarjakuvan luettavuutta ja tarinan selkeyttä ennen lopullisen sarjakuvan puhtaaksi piirtämistä. Lueta käsikirjoitus ohjaajilla ja toisilla osallistujilla.

VINKKI: Piirrä kuväkäsikirjoitus thumbnail-kokoon (todella pieneksi) välttääksesi liikoja yksityiskohtia.

Palautte käsikirjoituksista: luettavuus

Onko sarjakuvan **sanoma** ymmärrettävissä?

Mikä on teema?

Aihe?

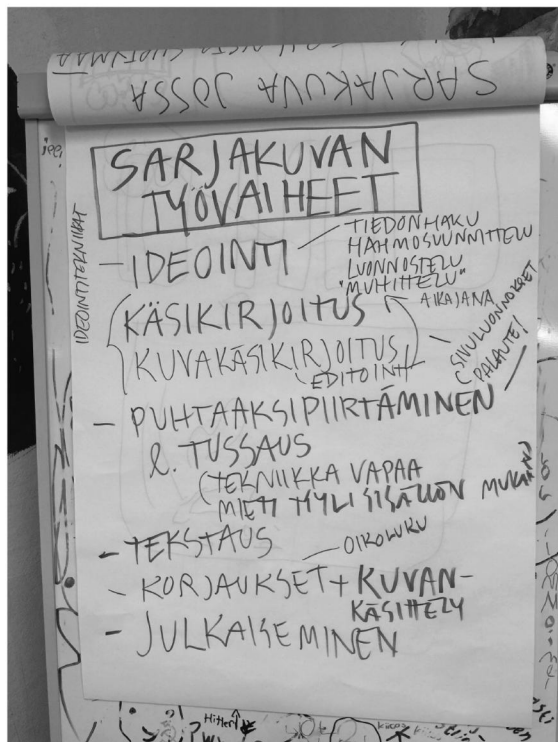
Kohderyhmä?

Sanoma?

Teksti: Löytyykö kirjoitusvirheitä? Ovatko kuplat oikeassa järjestyksessä?

Kuvan ja tekstin tasapaino → Tuleeko toistoa? Liikaa tekstiä? Liian vähän tekstiä? Voisiko kuvalla kertoa enemmän?

Otsikko: Toimiiko nimi? (herättääkö mielenkiinnon, ei liian paljastava, liian pitkä?)

Sarjakuvan tekemisen työvaiheet:

- Ideointi
- Kuvakäsikirjoitus (thumbnail)
- Luonnostelu, tekstit ensin
- Tekstaus
- Puhtaaksi piirtäminen - tussaus
- Korjaukset
- Julkaisu / levitys

Näytä, älä selitä!

Lukusuunta

Lukeminen aloitetaan vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas.

Henkilö, joka puhuu ensin, on **aina** vasemmalla.

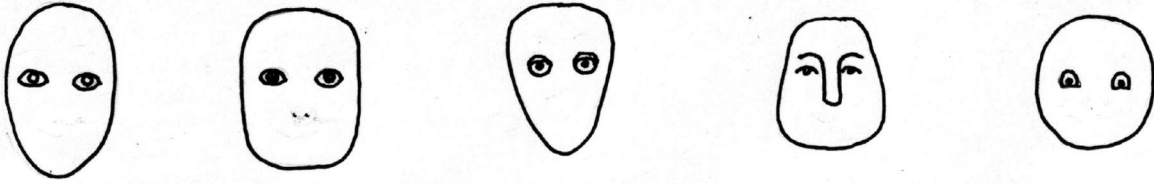

Henkilö, joka vastaa, on aina oikealla.

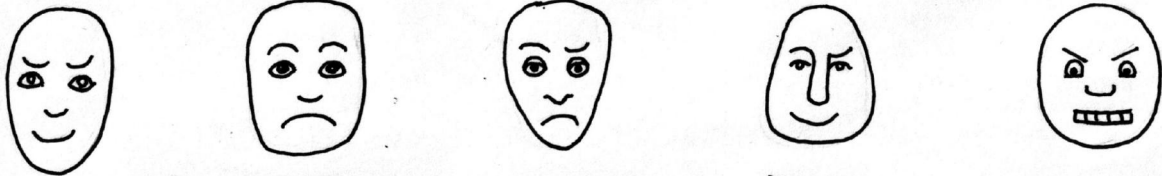
Henkilö, joka puhuu kolmanneksi, on joko oikealla tai alempana.

Ilmeet

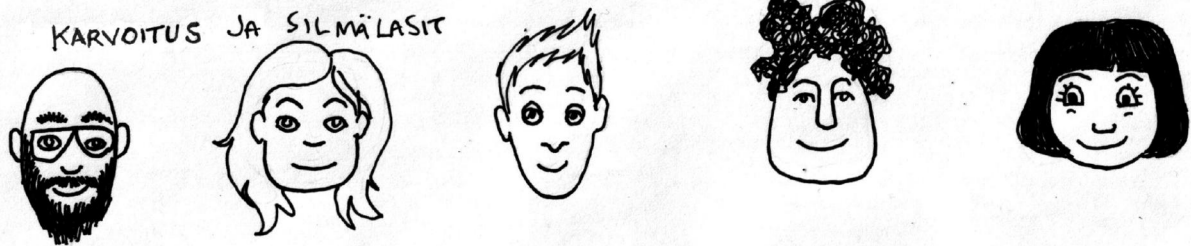
PÄÄN MUOTO

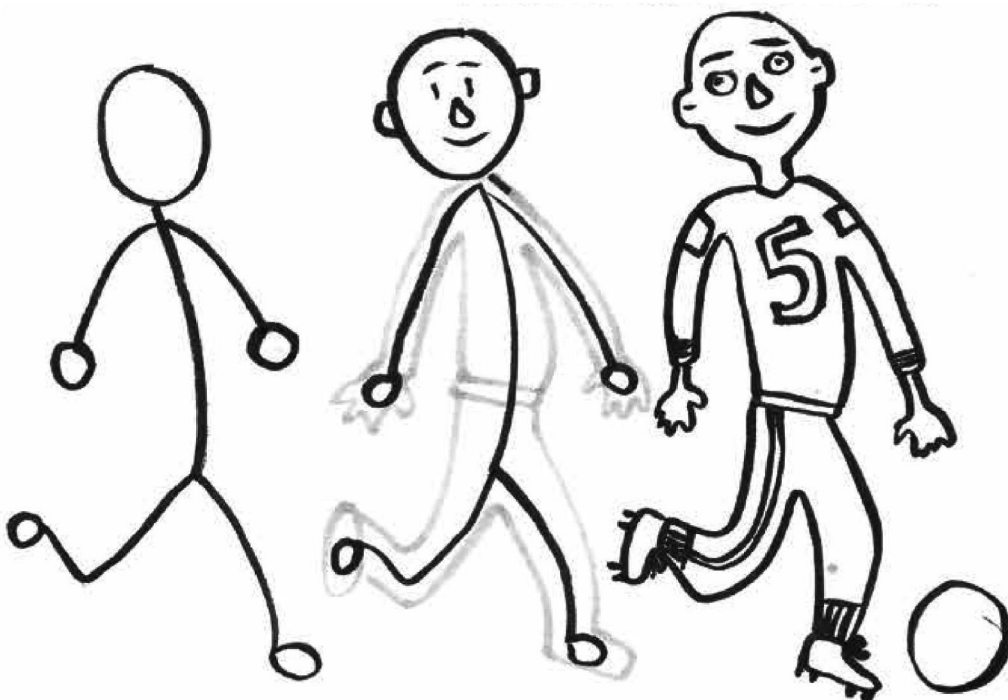
KULMAKARVAT JA SUU

KARVOITUS JA SILMÄLASIT

Ihmishahmon piirtäminen

Narratiivi

(kertova teksti)

Sijoita narratiivi (kertova teksti) ruudun ylälaitaan, jotta se luetaan ensimmäisenä.

Narratiivi voi toimia johdantona ruudun tapahtumille. Se voi myös kertoa esimerkiksi missä tai milloin ruudun kohtaus tapahtuu, kuten 'aamulla', 'Matkalla Helsinkiin' tai 'Viisi vuotta aikaisemmin'.

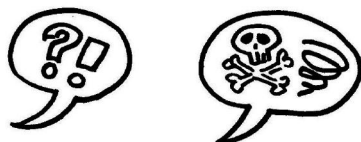
Älä käytä narratiivia kuvien selittämiseen, vaan kerro tarinaa mahdollisimman paljon kuvalla!

Huomaa, että sarjakuvassa ei aina tarvitse olla tekstiä!

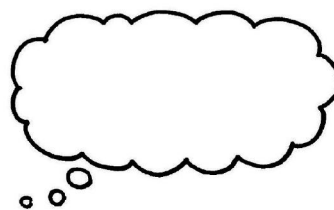

Puhekuplat

Erilaisille puhe-
tavoille käytetään
erilaisia puhekuplia.
Kuplan osoitin näyttää,
kuka puhuu.

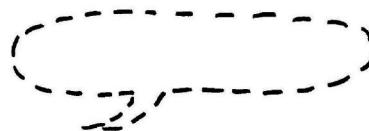
Puhekuplissa voi käyttää merkkejä ja symboleita. Ne myös säättävät tilaa.

Ajatuskupla

Huuto tai kova ääni

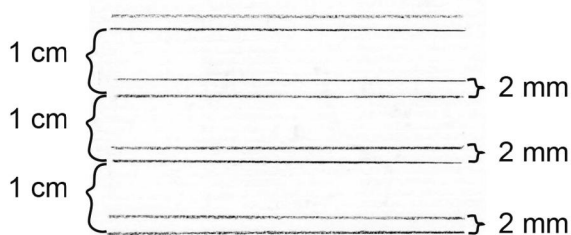
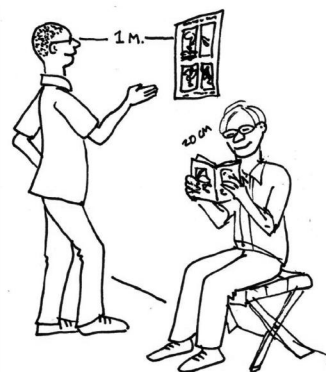

Kuiskaus

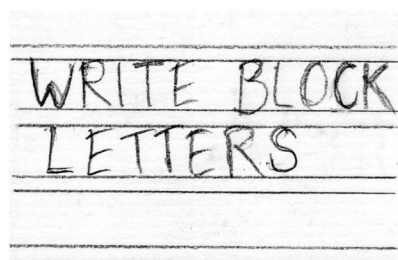
Puhekuplien tekstaus

Kirjainten korkeuden pitäisi olla vähintään 1 cm, koska sarjakuvajulisteita luetaan noin metrin päästä.

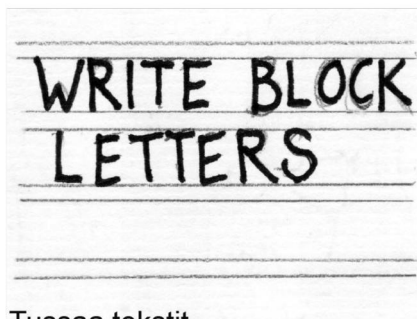
Sanomalehti- tai nettijulkaisussa sarjakuvia pienennetään myös, joten on tärkeää että teksti säilyy luettavana.

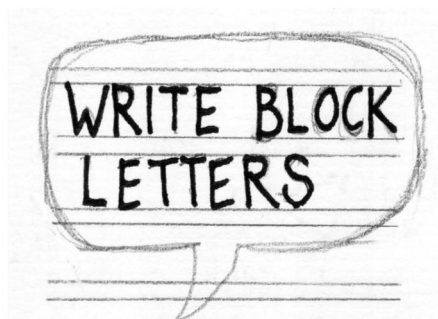
Tee ensin apuviivat 10 mm:n välein ja lisää 2 mm:n väliviivat kuvan mukaisesti.

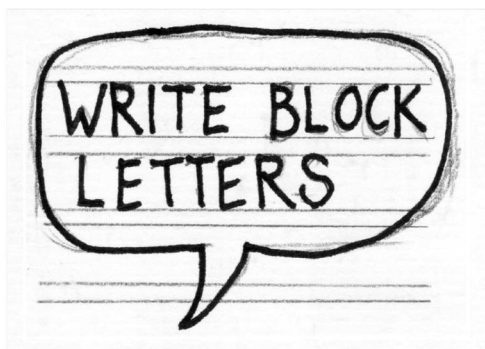
Kirjoita tekstit lyijykynällä, oikolue ne ja korjaa, jos on tarpeen.

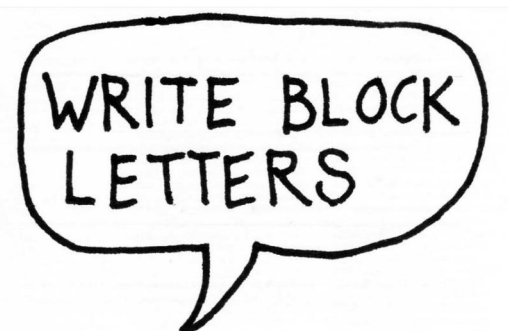
Tussaa tekstit.

Piirrä puhekuplan ääri viivat. Tekstin ja puhekuplan väliin on tullava riittävästi tilaa (vähintään 1/2 kirjainta), jotta tekstin voi lukea vaivatta.

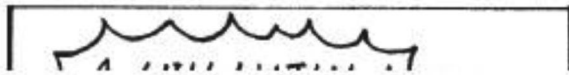

Tussaa puhekuplan ääri viiva.

Puhekuplasi on nyt valmis, luettava ja siisti. Ilmavus tekstin ympärillä helpottaa lukemista.

Otsikko

From Hmingawii (Amoii) Chaitlang's story about the neighbour's pig. Mizoram 2003

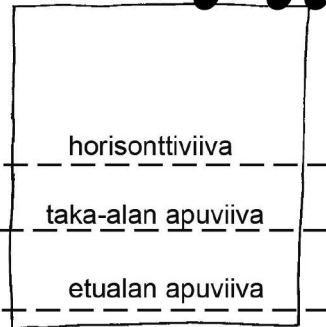
From R. Lalnunpari's story about the drug addict. Mizoram 2003

Ruutujen rajaus

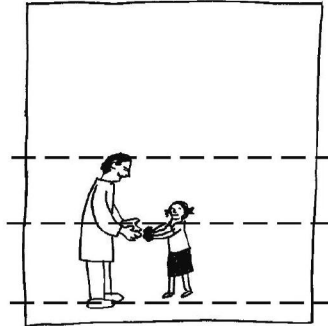
Sarjakuvan tekijä päättää, mitä lukijalle kannattaa näyttää ja mitä rajata pois. Lähemmäs ja kauemmas 'zoomaaminen' on tuttua elokuvista.

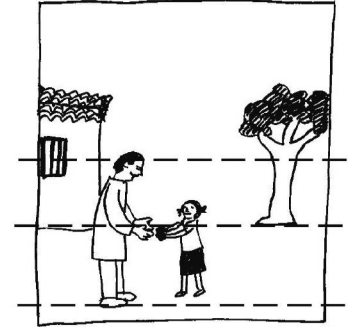
Syvyys ja perspektiivi

1. Piirrä lyijykynällä kolme apuviivaa

2. Piirrä tarinan hahmot etualan apuviivalle

3. Piirrä taka-alan elementit apuviivalle

4. Piirrä horisontti ja sinne sijoittuvat elementit

5. Poista lyijykynäjäljet

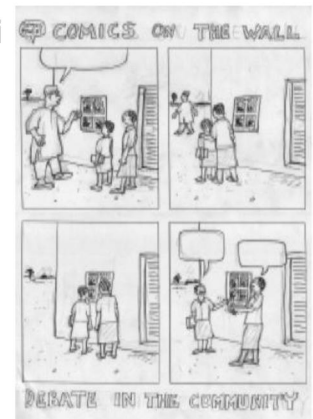

6. Viimeistele kuva, lisää yksityiskohtia, jos on tarpeen

Lopullisen sarjakuuvan toteutus

1. Luonnosteile apuviivat ja teksti **kevyesti** lyijykynällä.
2. Luonnosteile piirrokset lyijykynällä.
3. Vahvista äärioviivat ja teksti ohuella tussilla.
4. Pyyhi lyijykynäluonnos varoen.
5. Tussaa mustat alueet, lisää yksityiskohtia ja pintoja.
6. Pyydä palautetta, tee korjaukset.
7. Kopioi tai skannaa (600dpi, b&w line)
8. Julkaise!

Tussauksen työvaiheet

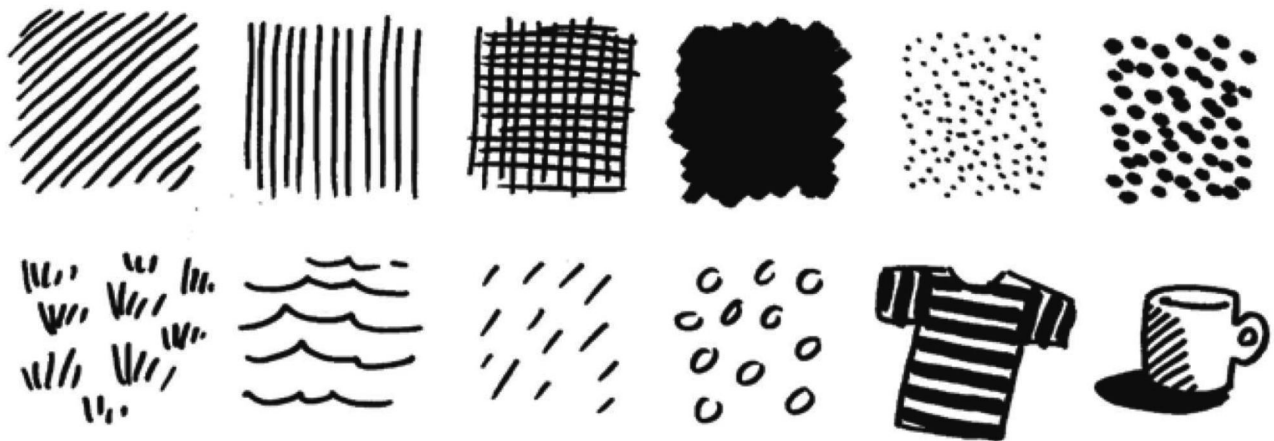
Tekstin
luonnostelu

Kuvien
luonnostelu

Ääri viivojen
tussaus

Lisää pintoja,
mustaa ja
yksityiskohtia

Tussaus: materiaalit ja pinnat

Korjausten tekeminen

Kun sarjakuva on valmis, käy vielä läpi samat luettavuuskysymykset kuin käsikirjoitusvaiheessa. Sarjakuvaan voi vielä tehdä korjauksia!

- Korjauslakka tai -kynä → peittää hyvin, tussi ei välttämättä tartu päälle
- Valkoinen akryylimaalai tai guassi → päälle on helppo piirtää
- Tarrapaperi, paperinpalojen leikkaaminen muotoon ja liimaaminen → helppo peittää isompia alueita, helppo piirtää päälle

Kaikki tekevät virheitä!

Missä ja miten voisit
levittää tai julkaista
sarjakuvaasi?

www.worldcomics.fi
www.finnougriccomics.com
www.illustratingmecomics.com

